

SZÉKELYFÖLD

Politikai, közgazdasági, társadalmi és szépirodalmi hirlap.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.
Előfizetési árak: Egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. — Egyes szám ára 6 kr.

Felelős szerkesztő és kiadó tulajdonos
Dobay János.

A lap szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez
hirdetmények és előfizetések a kiadóhivatalhoz (ifj. Jancsó
Mózes könyvnyomdája Kézdi-Vásárhelyt) intézendők.

A költségvetési vita.

Megkezdődött a költségvetési vita s fölvonult szép harczi rendben az ellenzéki tábor, asszan, s mi fő, óvatosan.

Az első napon csak annyi lellet belőle, hogy az ülést is csak 11 órakor lehetett megnyitni, de a következő ülésekre annyira fölszaporodott a létszám, hogy teljes dörgelemével kifejezést nyert az ósdi tűz.

Egyideig ugy látszik otthon hűsöltek, készülvén a költségvetés általános agyontaposására, de elkészülvén, ki gerundiummal, ki tokjába rozsdásodott harczi bárdjával áll most merészen a tér porondján s vészes suhintasokkal üt oly lyukat a levegőbe, melyet az egyházpolitikai vitáknál is láttunk s a mely rémületbe ejtette a liberalis gondolkozásu politikusokat.

Fölharsant általánosságban, hogy a kormánynak és pártjának helyzete, jövője, pár szavazatnyi többségével, teljesen bizonytalan; hogy egyházpolitikájával nincs készen, hogy a közgazdasági reformok felé még fenyegetőbb felhők tor-

nyosulnak, hogy a kiadottjelszó: „közjogi téren teljes megállapodás” szintén bajos lesz betartani, mert Kossuth Ferenczezel a közjogi követelmények nagyobb erővel fognak előtérbe nyomulni, mint eddig stb. stb.

Ilyen hangzatos érvek bizonyára megfogják oldani a fejünk fölött vészmadárként lebegő mezőgazdasági válságot s elő fogják idézni azt a mélyreható változásokat, melytől politikai és társadalmi jólétet várunk és remélünk!

Bizony hasznos dolog az, kifogásolni mindent, a mi a kormánytól jön és huzni halasztani, meg ékes szófizakomokkal késleltetni a dolgok érdemleges komoly elbírálását. Nagyon érdekes az ellenzéki pártok jelenlegi állapota, mely nem a szabadelvű pártra igazolja be a bizonytalanságot. Mert lássuk csak:

A nemzeti párt levegőben függ a kilépettekkel egyetemben; nem tudják, hogy elnyeli-e őket a fúzió vagy sem s megtudnak-e maradni tovább is „a magyar katonai akadémia”

egyedüli és valóban roppant szilárd ellenzéki alapján?

A függetlenségi és 48-as párt pedig nagyon érzi, hogy a szabadelvű eszmékért küzdő tömeggel szemben gyöngeségének érzetében addig lavíroz, míg valamelyes fúzió-nális álmok meg nem menti bizonytalan helyzetéből.

Honnan merül föl hát a munussal való ijesztgetés az eltagolt, zilált ellenzéki táborból, mely maga a politikai ziláltság és bizonytalanság? Rendesen az kiabál, a kinek a háza ég.

Ha valaki már abban az állapotban van, hogy nem tudja, melyik nap jut csödbe, melyik perczen üt meg a dob a háza előtt s adják el ingó-bingó vagyonát, az képtelen nyugodt munkára, higyadt gondolkodásra addig, míg valahogyan, annyira, a mennyire rendezett állapotba nem jut.

Igy vannak ma az ellenzéki pártok is a politikával, meg a maguk helyzetével.

Világosságot!

Több világosságot!

O. O.

Nagy tervek.

Kézdi-Vásárhely város képviselő-testülete ez előtt néhány héttel egy bizottságot küldött volt ki, oly czélból, hogy a regále kártalanításból kapott 50 ezer frt tőke miként való felhasználása, illetőleg ezzel kapcsolatosan a város által megvásárolt Cserey-féle telken eszközöndő építkezések iránt javaslatot tegyen. Ezen bizottságnak azon utasítás is adatott, hogy az új iskola építése, valamint a honvéd laktanyának iskolai czölökre leendő megvásárlása iránt tervezetet nyújtson be. A bizottság a polgármester elnöke alatt folyó hó 16-án tartotta meg első értekezését, mely következő határozatot hozott: Első sorban elfogadta a tanács azon javaslatát, hogy a regále megváltásból kapott 50 ezer frtból a Cserey-telek piaczori oldalán egy kétemeletes épület emeltesse, melynek földszintjén kávéház, első emeletén vendéglő 20—25 vendégszobával és egy nagy terem lenne állandó szinpadal, jobbról-balról egy sor páholylyal és szemben karzattal. A második emeleten vendégszobák s esetleg bérlakások lennének. Az épület homlokzatán egy tűztöltő őrtorony ékeskednék. A belsőség többi részén a vendéglőhöz szükséges gazdasági épületek helyeztetnének el és a többi részen pedig egy kis park, fedett nyári mulató helylyel. Ezen javaslatot a bizottság egyhangulag elfogadta

TÁRCZA.

A PRIMÁS.

— Elbeszélés. —

Írta: Barthalis János.

Nem hiszem, hogy Faraó nemzetiségében valaki jobban megérdemelte volna a cigány nevet, mint Józsi a primás. A mórék különféle törzsének számtalan válfaját volt alkalmam ez ideig megfigyelni: a szőke „magyar-cigány”-tól kezdve Zingáriának szuroksötétségű ivadékaig terjedőleg, de mondhatom, hogy a Józsi primáshoz hasonlóalak még nem tűnt a szemembe.

Az a — rabszolgai alázatosságot magán viselő — fekete arez, mely mellett még a legsötétebb éjszaka sem állaná ki a versenyt, már magában érdemessé tette a Józsit arra, hogy most, midőn „nem fáj neki semmi”, megemlékezzem róla.

Mintha most is előttem állna a vállközs tömzsi cigány alakja, vedernagságu fejével, melyen a fehér szín csak a szemgolyóján, meg a fogain volt szerényen képviselve s az is olyan kötesen villant ki onnan, mintha restelte volna, hogy elütni merészkedik az alapszintől . . .

De azért a Józsi büszke volt e ritka külső tulajdonságra. Mert „igazándi cigány” volt így. És mégsem amolyan közönséges mór, mely csak annyiban különbözik az állattól, hogy beszélni tud, hanem valóságos „kaszt-béli falamia” — mint magáról önértézetesen állítja — kinek ősei is mind „zenész családok” valának, s úgy a fel, mint a lemenő frekvencia még ezideig egyéb „kézi szerszámot” — melylyel kenyerét megkereste — a hegedűn kívül nem ismert.

Ez a rangkülönbség volt aztán oka annak, hogy a többi mórakkal szőba sem állt. Akit közülük figyelmére méltónak véleményezett, annak legkevesebb kontraszt minőségben kellett szerepelni valamely elismert bandában.

Hanem mikor a Józsi kezébe vette igénytelen kinézésű hegedűjét, s barnaságtól tündöklő, ruganyos ujjait végig futtatta a hurokon . . . mikor megzendült nyirettyűje alatt a bú-bajos nóták özöne, melyeket az ég madaraitól, s a hallgatag erdők örök esendjétől tanult el a művész ábrándos óráiban . . . mikor majd az elemek esatája, s a népek nagy harcának riadó esattogása volt utánzóva . . . mikor aztán az egyszerű primás arezára kiült a büszke öntu-

dat kinyomata, hogy ez affettuosó játszott darabokat csak ő tudja, s szemei szikrákat szórva tekintettek körül a hallgatóságon, lesve az egyetemes hatást, melyet hegedűjének búvós hangjaival ért el, akkor elfeledte az ember azt, hogy olyan rut, olyan visszataszító areza van, s csak a művészt, az egyszerűségében eredeti művészt látá maga előtt, ki az emberi szívet hangszerének varázsával úgy el tudja búvolni.

A Józsi darabjai nem maradtak hátra utókornak. Nem volt, ki megörökítse azokat. A sirba vitte magát. Zeneszerző volt ő, kinek az erdők esendje, a csergedező patak, s a nagy mindenség voltak tanító mesterei. A természet igazi gyermeke korunk silány dalaival sohasem tudott megbarátkozni.

— Azok csak arra valók, hogy az ember megtanulja, s el is feledje — szokta mondogatni, mikor egy-egy újabb szerzeményét bemutatta nekünk.

Hanem egykor mégis ráadta fejét, hogy a korral haladni fog. „Divatos darabokat” szándékozott betanulni, mert szomorúan kezdé tapasztalni, hogy langesze daczára is a kenyér kereset terén rosszul mennek a dolgai. De nem közönséges népdalt fog

betanulni, melyek néha a józslést a esömörlésg megundorítják, hanem ennél magasabban kezd. Ott, hol az urak már megértik őt.

A klasszikus darabon kívül mással szőba sem áll!

És a hogy e neki szokatlan dologra adta fejét, kezdett még igazán érdekes egyéniség lenni. Nem bírta magát bele találni új helyzetébe. És a természet gyermeke, miután kivetkőzni készült és eredetiségéből, egyik baklövést a másik után követte el.

Egy alkalommal halk kopogás jelenté a jegyzőnél, hogy valaki bekivánczik hozzá, a szőbába.

— Szabad!

Hát csak egy, sötét felhőhöz hasonló tárgy huzult be az ajtó kis nyílásán. A furesa jelenség Józsi volt.

A hivatalos ember kérdőleg tekintett a jövevényre.

A primás aztán — ki ő maga volt az egész banda — fajának alázatosságával kevert hosszú órációban adta elő jövetelének czélját.

(Folytatása következik.)

és a képviselőt elébe leendő terjesztését elhatározta.

A mily egyhangulag ment át a tárgyaláson az építkezési kérdés ezen ága, ép oly hosszas vitát provokált az iskola és kaszánya ügy. Kézdí-Vásárhely ugyanis jelenleg két hatalmas szükségesség előtt áll. Először égető szüksége van iskolára s másodsor — ha a jelek nem esálnak — épen olyan szükséges egy új laktanya, mert a jelenlegi egyáltalában nem felel meg a célnak s ha a legénység létszáma — valószínűleg — emeltetik, még kevésbé fog a követelményeknek megfelelni. Ezeknek tekintetbevételével már régebben azon vélemény merült fel, hogy most volna az ideje a kettős kérdést egyszerre eldönteni. Ezen vélemény a bizottság gyűlésében is kifejezést nyert, oly formán, hogy észszerű lenne a laktanyát a megyétől megvásárolni, abba behelyezni összes iskoláinkat és egy új laktanyát építeni. El kell ismernünk, hogy ezen terv teljesen megfelelné mindenféle tekintetnek s csupán az ügy finanszírozása okozhat aggályokat, mivel az egy nagyobb szabású kölcsön nélkül keresztül nem vihető. A városnak van ugyanis iskolaépítésre körülbelül 23 ezer forintja, de ez még közel sem elegendő a laktanya megvásárlására. És hol vannak még az új laktanya építésének költségei? A bizottság alapos megfontolás tárgyává tette mindezen körülményeket s elhatározta, hogy első sorban kérdés intéztessék a megyéhez az iránt, hogy mily árban lenne hajlandó a laktanya épületét a városnak eladni. Minthogy az eladási ártól függ első sorban ezen kettős építkezés megoldása, a bizottság nem látja szükségesnek ezen ügyben további lépéseket tenni, hanem határozás végett előterjesztést tesz a képviselőtestületnek, hogy vajjon meglevő tőkéjével hozzákezd-e az iskolaépítéshez, avagy a laktanyát fogja megvásárolni, de ezen utóbbi esetben is véle-

ményezi, hogy a kormánytól lépések tétessenek az iránt, hogy vajjon mennyi bért fizetne egy normál laktanyáért évenként, s hogy ezen bérösszeg megfelelné-e egy tőkeamat törlesztésre felveendő nagyobb kölcsön után fizetendő évi törlesztési részleteknek? A kaszánya és iskolaügy felett tehát a képviselőtestület fog legközelebbi ülésében dönteni.

A bizottság végül elfogadta a tanács azon javaslatát is, hogy a tanácsház, mivel a nagy teremre többé szükség nem leendő, a hivatalos helyiségek észszerűbb berendezhetése végett a szükséghez mérten átalakíttassék. Ezzel a bizottság első ülése, melyen fájdalom a kiküldött tagoknak alig fele jelent meg, véget ért. Még azt is megjegyezhetjük, hogy az ülésből épen azon tagok maradtak el, kik hírlap utján vándoroltak a tanácsot és polgármestert a késedelmezésért. Tehát igaz még is az, hogy sok embernek nem fekszik annyira szívére a város érdeke, mint ezt az újságokban szeretik hirdetni.

Csarnok.

Jámor Están egyházi levelei a szerkesztőhöz.

XXXIV.

Téns Szerkesztő ur!

Mikor a mű református kántortanítónkat Kárbahágra költöztették, az történt vót meg, hogy midőn az egyetmásokkal megtöltött őt székének a kerékrontó hágón keresztül kellett vóna visszamenni, nagy zápor esett s az utat megsikította. E mián a tetőn levő 3 székér hem mert neki menni a lőtőnek, met attól féltek, hogy marhástól együtt egy lefutnak, hogy a Jézus sem szedi őket össze. A völgybe maradt 2 székér pediglen nem mert a hágónak neki indulni, met ezek meg attól féltek, hogy ugy vissza farnaknak, hogy minden operszembe szakad. Ijen formán mind a két rendbeli sze-

kerekről egy esomó bagazsiát le kellett lódigálni. Hát ijenformán vagyunk az szent egyház politikai törvényekkel es. Három darab az tetőn akadt meg, kettő meg a völgyben s attól tartok, hogy ezekről es az nyomásabb dógokat le kell hányni, hogy mozdulhassanak. E mián az parókián es az koresomában kétféle szüürzet uralkodik. Az főtisztelendő ur ugy örvend, hogy majd kiugrik az reverendából, Mórész zsidó pediglen erőst mérgeledik s mikor Mórész mérgeledik, mindétig ostobákat beszél. A multkor es azt kérdezte töllem, hogy mondjam meg, mi különbség vagyon az pápa es a pápua között. Szemem szájon tátva maradt erre az istentelen kérdésre s mielőtt a hébert szájba csaprozhattam vóna, mán meg es magyarázta a kérdést. Hát asszongya, hogy a különbség csak az, hogy a pápa esükrét eszik, az pápua meg embert.

— Szomár vagy Mórész, ha csak ijent tudsz mondani.

Tud ő jobbat es — mondgya. — Hát ha tudom mondgyam meg, hogy mi különbség az ujság es az új zsák között?

Erre sem tudván felelni, esztet a kérdést ugy magyarázta meg, hogy az új zsák csak addég új zsák, míg használni kezdik, de az ujság akár meddég használják mindétig ujság marad.

Ez es szomárság Mórész. Hát egyebet tudsz-e?

— Igen — szollott az héber. — Harmadik kérdés az, hogy mi különbség vagyon az új zsák, az ujság es a főtisztelendő ur között?

Erre már tudtam felelni, asszondván, hogy az zsákot az végén kötik be, de a főtisztelendő urat közepén.

— Hát az ujság es az pap között? — kérdi ő.

Erre nem tudtam felelni.

— Hát ugy vagyon a dolog s az a különbség — fojtatta a héber — hogy az ujság a politikát kedvelli, az főtisztelendő ur pediglen Pólikát.

— Ez es ostobaság Mórész, de azért megjárja. Hanem mán most én es teszek egy kérdést. Mond meg ha tudod, hogy mi vagyon az te fejedben. Mórész mindnyá a fésűre gondolt s tagadta, hogy vóna.

— Nem künn, hanem benn, igazítám helyre elméje irányzatát s minnek utána késett a felelettel, megmondám neki.

— Ne es törd az szomár fejedet Mórész, met abban korhelyeves vagy. Vagyon benne tudniillik káposztalé s marhaagy.

Még kántor komán es elvigyorította ábrázattját ezen elmés mondásomra, míg Mórésznek nem a legjobban smakkolt.

Ijen kedélyes szófojtatás után így szóltam tovább tekintéjjel:

Különb es terefa es megjárja, de azért ne busulj Mórész komám, met a völgyben megrekedtt zsidó törvény es feljut valamikor az tetőre s hiba nélkül lejön a lőtőn, csak te jó viseld magadat s ne vegyiesd tulságosan a bort, met az isten is megver, de én es megverlek.

En különben aszt sejtem következtetni, hogy az pogári házasság nem sokára divatba jő. Montam es a minap a jegyző urnak, hogy mán készítheteti magának az reverendát s leberetváltathatta feje bubjáról az hajzatot.

Ó ugyan asszongya, hogy az pogári hűtléshez nem szükségeltetődik a jegyzőnek sem reverenda, sem tonzura, hanem ez persze nem lehet igaz, met hát azval a gunyával, melyekben adót okzokvál, csaknem eskedtethet. Előre látom, hogy milyen jól fog állani réjta az a szent gunya. Mintha csak egy küsdég pujiszka-keverőt reverendába bujthatnának s a pujiszkát a hegyről lekaparnák. Arról tehát szó sem lehet, hogy főtisztelendő jegyző uram papi gunya nélkül eskessen. Ojan nines. Ezt mű meg nem engedgyük. Készítesse meg tehát a szent hábitust s ha feje bubjának kibernetváltatását a pénzt

REGÉNYCSARNOK

Haida.

— A „Székelyföld” eredeti regénye. —

Írta: Hajdó Ödön.

(Folytatás.)

Eltűnt az oáz pálmával, forrással egyetemben, ott állott a sivatagon, mintha mindenét elvesztette volna. De nem, ott látta a nőt, alabástrom termétén megtört a hold fénye, haja ringott, oda lépett a lóhoz, megcsókoltá orrát és a ló nyertett, kapált. Megérté az arab, miért van kezében a fehér lepel, oda ment, körülöbá nyakán a nőnek, fölült a lóra, ölebe kapta őt és elvágatott vele. Ő lett Mahomed anyja és e lótol származott Mahomed hét kanczája.

Haida fokozódó elragadtatással és áhitattal hallgatta végig Fakardin Ezra e meséjét, mely csak egy ábrándozó lénynek — ki rajong a misticus dolgokért — lehet tulajdona.

A misticizmus különben minden szív sajátja és nemcsak a mohamedánoknál, hol a vallás ereje a misticizmusban gyökerezik, hanem minálunk is, hol a vallások hatalma esökkent és hol a modern tudományok révén a fogalmak ninesenek annyira fantazmagoriához köve —

megvan és meg fog maradni állandóan.

Meg fog maradni a míg elvont fogalom létezik, meg fog maradni, míg e földön ember és szerelem lesz, mely utóbbinak lényege épen misticizmusában rejlik.

Az álmodozás és az ábrándozás adja meg mézét a szerelemnek, az a misticus sejtés teszi sóvárgóvá a kebleket, mely édesen-kinzó ingert vezet bele, mely hitet, bizalmat sugdos, mely bizonytalanságban ringat, vagy félénk tudatlanságba hajt s harmóniájával boldoggá teszi azt, a kinek adatott.

A szerelem nimbusza elveszett, ha misticizmus hiányzik.

Haida lázas szívének, fenkölt lelkesülésében, egész melege szemébe gyűlt, mintegy szószólójául a kis fejében forrongó titkos édes gondolatoknak.

Ajka nem talált hangot, hogy kifejezze Ezra előtt elragadtatását. Talán egymást követő gondolatai, vagy talán szívének hangos dobogása akadályozták a szólásban? Kimondaná meg? Ő hallgatott.

Némán szemlelte Ezrát, kiben álma megtestesült alakját látta. Nézte őt merőn, nézte azzal az észvesztő tekintetével, mely kábit, elaltat, képes álomba ringat s örökre lebilincseli azt, kit büvkörébe von végzete.

És a mint így nézi Haida Fakardin Ezrát, a mint szerelemtől lángoló tekintete annak szemébe vesz, egyszerre csak lehull arezárol a kendő... nem kap utána, nem veszi föl... Ezra pedig ráfelejtett tekintettel bámulja, nem tud betelni az isteni arezárol, mely biboros, mint a nap aranyozta hajnali felhő, míg többé nem bir belső hevével s oda hull lábaihoz. Körülkapcsolja térdeit és szenvedélylyel esökolja a leány bársnyos kis kezét; ki rémülten akarja lefejtetni az ölelő karokat, de gyöngye a nő akaraterő, mert őt is égeti a tűz és csak akkor eszmél, midőn már Ezra karjai közt pihen s az esökolja arezárol, hattyu nyakát.

— Mondd, hogy nem e földről való vagy, mond, hogy Allah adott nekem, — suttogta Ezra megittasult hangján a szerelemnek, míg karjai közt tartá a pihegő leányt — oh szőlj, mondja ki ajkad mit szemed elárul! Ugy-e szeretsz? Ugy-e azt az égi tüzet, mely szép szemedből lángra gyújtott, nekem hoztad?... Félzs a szerelemtől? Ne félj... Ne félj... Nem hallod, mint remeg hangom a felindulástól? Nem érzed, mint dobog szívem a láztól? Nyiljon meg hát boldogításomra ajkad!

— Keze tűz, szava lángot gyújt szívemben, nagyon éget Ezra — felelt a leány szeméit lesütve.

— Te adtad a tüzet nekem, te gyújtottad lángra szívemet, borulj hát reá s fond körül nyakamat puha karjaiddal, hogy csapjon össze a láng, hogy folyjon össze a két rokon elem s többé szét se váljon, míg Allah nem hiv, hova együtt megyünk, hogy soha meg ne váljak tőled.

— Önnek már neje van, kinek fájni fog az én szerelmem.

— Nem lehetsz te épen ugy enyém, mint ő? Mi tart vissza, mi tilt, avagy nem ismered hitvallásodat?

— Ismerem, tudom s nem önzés az, mi szól belőlem, hanem annak a másiknak boldogtalansága, ki megszokta osztatlanul bírni önt.

— Bűn az, hogy szerettem őt és szeretlek téged?

— A korán szerint nem, de vágyom, mint vágnak sokan felszabadulni hitvallásunk e kötélme alól. Nem félig, egészen akarja a nő, hogy boldog legyen és azt előlegesen nyert jogánál fogva öntől is kérheti neje. Megtagadná?

— Megtagadnám érted az eget és megtagadom mindenem, mert csak egyedül a boldogságra vágyom, mely rám tündöklök mely tűzű szemedben. Ott látom lelkeid ülni, látom mint sugárzik ki annak titkos mélyéből a szenvedély, kiolvasom abból, hogy szeretsz s áldom Allahot, ki ölelésedben megismertette velem mennyt

sajnája, én egy hétre szüvesen kiköcsönözöm az én drága Petronellámat s tudom, hogy kihul az hajzattya még ott es, hol az szent regula kopaczságot nem kíván.

Szó mind száz meg es bekövetkezik az pogári házasság s talán valamikor az főtisztelendő urak es megbékélnék vele, met hát az törvény asszongya, hogy az szent pap csak akkor vehet maga mellé hűtőstársul egy nőszeméjt, ha esztot az felsőbb hatóság megengedi, minek utána pediglen az felsőbb hatóságoknak es vagyon egy vagy két nő rokonnya, miyen szép vóna, ha egymásnak szépen megengednék, hogy megházasodgyanak. Istenem miyen szép vóna, ha a szomszéd falukból haza hoznák aszt a sok keresztfiut s keresztleánykát. Mijen örvendetes ábrázattya lenne az papi laknak az sok kövér pofácskájú apró szentektől. Csak éppen az vóna a baj, hogy akkor a gyermeklárma mián nem lehetne soha tudni, hogy mejik az iskola s mejik a parokia.

Kárbahágó, 1894. nov. 11-én.

Maradtam a téns szerkesztő urnak
tiszteltetl s becsülettel:
Jámor Están,
egyházi.

Meghívó.

A kézdivásárhelyi Oltár-egyletnek folyó évi November hó 25-én d. u. 1 órakor K.-Vásárhelyt, a kantai gymnásium nagytermében közgyűlése leendő, melyre az érdeklődők, alapítók és rendes tagok tisztelettel meghívattak.

A gyűlés főbb tárgyai:

1. Igazgató beszéd.
2. Elnöki megnyitó beszéd.
3. Titkári jelelmentés.
4. Püspök önmiltsgának felmentése az 1892 évi számadásnál.
5. A számvizsgáló bizottság jelelmentése.
6. A vizkeresztí gyűjtés eredményő-

paradicsomának titkos gyönyörét. Ne foszlasd szét álmod?

— Álma az én álmod is — felelt a leány — Alláh jelölte ki utam karjai közé. Vártam önt és féltem elveszteni álomképem s most a boldogság elmosta e félelmem; ugy bizom önben, mint Alláhban, de önt jobban szeretem. Ugy-e megbocsátja ő azt nekem?

— Ha megbocsátja-e, azt kérdezed? Hisz ő nem kívánhat magának olyan érzést tőled, a milyen hozzám vezet, a milyen karjaimhoz hajt s a mely meghajtja térdeim előtted. Nyugodt lehetsz. Ő nem lény, csak fogalom s mint ilyen szerelmed nem követeli. De ha követelné is ő, vagy bárki más, enyém vagy e pillanattól s nem adlak neki.

Ezra szorosabban ölelte magához a leányt, Haida szenvedélylyel simult kebelére s egy esőkbán forrott össze ajkuk, oly esőkbán, mely hosszan, nagyon hosszan tart. Ugy remegtek a kéjtől, ugy elvonta figyelmüket a gyönyör érzete a körülöttük történő dolgokról, hogy nem vették észre, mily komor az ég, mily haragos a tenger, mint kél a szél és korbácsolja föl a hullámokat, melyek mind szilajabb-szilajabb táncot lejtének alattuk. Csak midőn az első hullámcsucs végig söpört a hajó fedélzetén, jöttek vissza a világra, hogy lássák

nek bejelentése és a gyűjtésnek jövő évre való elrendelése.

7. A tárlat eredményéről jelentés.
8. Folyó ügyek.
9. Indítványok.

Br. Szentkereszty Stephanie
elnök.

László József.
főjegyző.

Mindazon t. olvasóinkat,
kik előfizetésükkel még hátralékban vannak, kérjük annak haladéktalan befizetésére.

Ujdonságok.

— Millenium-bál. Alig van K.-Vásárhelyt valamire való ezél, minek jávára eddig ne táncoltunk volna, most ezen szép ezélok száma egygyel szaporodott. A kézdivásárhelyi ifjuság ugyanis elhatározta, hogy a városi kiállítók költségeinek fedezésére 3 mulatságot fog rendezni, t. i.: egy bált december 2-án, egy hangversenyt a karácsonyi ünnepek alatt és egy bált a jövő farsangon. A rendező ifjuság intencziója igen szép és hazafias dolog, mert igazság az, hogy K.-Vásárhely város polgársága fejlett, hatalmas iparát csak ugy mutathatja be az ezredéves országos kiállításban, ha az ezzel járó költségek leg alább részben fedezve lesznek s azért minden új jövedelem akár adakozás, akár mulatság révén folyjon be, egy igen szép hazafias ezélt szolgál. Ugyanazért mi a legmelegebben ajánljuk ezen mulatságokat a közönség szíves pártfogásába! Az első mulatság meghívójának szövegét itt közöljük: A kézdivásárhelyi ifjuság folyó 1894-ik év december hó 1-én Kézdivásárhelyt a városház nagytermében az 1896-ik évben Budapesten rendezendő ezredéves országos kiállításban részt vevő helyi kiállítók költségeinek részbeni fedezésére zárt-

körü táncestélyt rendez. Belépti díj: Személyjegy 1 korona 50 fillér. Felülfizetéseket a hazafias ezél érdekében köszönettel fogadjuk. Kezdeté este fél 8 órakor.

— Időjárásunk. Sok mindenféle borus és derűs jóslatokat tettek az idei őszre hivatott és hivatlan időjósok, de azért időjárásunk tultett minddeféle jóslaton. November hava ugyanis oly szép derült napokkal kedveskedett, milyeneket Háromszéken látni ritkán lehet. Szóval a késő ősz reménysége, a vén asszonyok nyara a legpompásabban beütött s a legmélyebb halára kötelezett ama bizonyos tulézzett korumatronákiránt. Az éjjelek különben fagyosak, hidegek, de a napallak melegek, mint akár szeptemberben.

— A mai rubrikás, paragrafusos világban egy embernek, ha jogait védelmezni akarja, sok mindent kell bizonyítani, de arra már kevés példa van, hogy valakinek azt kelljen dokumentálni, hogy ő él. Pedig ebben a nehéz bajban szenved egy kézdivásárhelyi hadkötelezett, kinek neve ugy szerepel az anyakönyvben, mint csecsemő korában meghalt egyén. Hiában szabadkozik az érdekelte fél, hogy ő bizony nem halt meg, nem ér az semmit, mert a ki papirosan meg vagyon halva, annak papirosan kell azt is bizonyítani, hogy él. Nosza „vevődjék fel” jegyzőkönyv, álljanak elő a tanúk s bizonyítsák be legjobb meggyőződésük szerint, hogy ezen előttük álló ifju nem halt meg akkor, miről az írás szól, hanem máig is él s minek utána ezzel is készen van a hivatal, konstatálja a hadkötelezett életben létét s beveszi a nagy tabellába. Mert hát így kívánja ezt a regala!

— Egerek. Abba a kellemetlen helyzetbe jutottunk, hogy az egerekről csinálhatunk ujdonságot. Ha kevesen vannak, tudomást sem vesz senki róluk, de ha megsaporodnak, még az ujságok is foglalkoznak velük, valóságos közgazdasági kérdéssé nővük ki magukat, mert millió számra lepve el a bevetett földeket, ketté metszik azt a gyenge gyökérrostokat, mikkel a gazdák reménye az anyaföldhöz van kötve. Igazán siralmas az a pusztítás, mit a hosszú meleg ősz folytán ezen apró állatkák a szántóföldeken végeztek. Vannak némely helyeken olyan földek, hol az őszi vetések kilencztized része merőben megsemmisült. Ha ez a szép kellemes őszi idő még sokáig így tart, őszi vetéseink nagy része megsemmisül.

— Nyilvános számadás és köszönet. A kézdivásárhelyi jótékony nőegylet folyó év november hó 10-én fillérestélyt rendezett, melyen befolyt összesen 58 frt, 85 kr. Ebből felülfizetni szívesek voltak a következők: Diénes Lajosné 4 frt. 10 kr. Dávid Pépi 1 frt. 50 kr. Pap Adolfné, Jakab Rudolf Ineze István mérnök, 1 frt. 40, 1 frt. 40 krt. Fejér Antal 1 frt. 20 krt. N. N. Máthé Albert, Gál István. Dr. Sinkovits Aurél, Horváth Károly, Cseh N. X. Y. kapitány, Vajda Zsigmond, 70—70 krt. Baka Ida, 60 krt. Barthos Károlyné, Ifj. Jakab István, 50—50 krt. F. L., Kovács Ámál, Kovács bíróné, Sinkovits Ottó, Fejér Károly jbró, Bándi István, Szöcs Mózesné, Nagy S. Pál, Dr. Bánffy Zsigmondné, Elekes Béla bíró, 40—40 krt. Farkas Lajos, 25 krt. Benkő István, Török Andor, Hajdó Ödön, Solyom Ferenc,

Balázs Márton, Farkas Miklós, tiszt. Székely Ivánné, Sebők József, Czimbalmos Ferenc, Zarug Géza, Dobál Lajos, Kuncz Gyula, Zómei József, Bratusek N., Szöcs János, Török Sándor, N. N., Jancsó József, Flink Lajos, Gitta János, X. Y., Gajzágó János, Pásztóhi Sándor, ifj. Dávid Antal, Rákosi Jakab, 20—20 krt. Fejér Károly, Szabó Matild, Kiss Irén (K-é) 10—10 krt. Fogadják a nemes szívű adakozók hálás köszönetünket. Kézdivásárhelyt, 1894. November hó 14-én Kiss Károlyné n. e. pénztáros.

Mezőgazdasági közlemények.

A gyümölcsfatenyésztésről általában.

Vagy valami erősszél afácskahajszál gyökereit (szívó gyökereket) elszakgatta s éppen oly időben, midőn a földben kevés nedvesség van; vagy az öntözés hiánya miatt nem találta meg az ojtvány a neki szükséges oldott sókat, vagy végre, mint nálunk gyakori eset, a fácska külső héját élősd állatkák lepik el s az szinte vörhenyes barna lesz, néha bizonyos részekben, néha egészen, s a mit az avatatlanok igen helytelenül fagutának neveznek, a nyári hőségnek tulajdonítanak, pedig ennek hatása mindenkor könnyen felismerhető. Az első két esetben átültetésnek van helye, még ha melegebb időszakban történt is a fácska betegedése. Csakhogy ezen esetben mártuk be a fácska gyökereit marha trgyával hígra kevert sárga földbe; az átültetés után öntözzük meg jól. Ha a fácskában levő életnedvesség még ki nem halt, tapasztalni fogjuk, hogy alsó rügyei ismét kihajtanak, csak koronként a kellő nedvességet megadjuk. A harmadik esetben meg kell a fácska külső kergét, ha még fel nem eserepezett, jó éles kéfével dörszólni, marhatrágyás mésszel bemeszelní, galyait jó kurtára, egy-két szemre visszavágni s az operáció a legtöbb esetben sikerülni fog.

Második rossz szokás a fanyesésnél tapasztalható. Neki megy a vinczellér a legszebb fának, jól-rosszul köszörült baltával, s hogy tisztesség ne essék, hiába felgalyazza azt alulról felfelé becsületesen. A fő szempont nála az, hogy a fa felfelé nőjön, nagy árnyékot ne vessen, azért így nem terem alatta szőlő, nem hoz esővet a paszuly, vagy termőfát akarunk, vagy szőlőt! Ha szőlőt akarunk, ne ültessünk közé fát, ha pedig fát akarunk, akkor tekintünk el attól az egy-két putton szőlőtől, melytől a fa koronájának árnyéka megfoszt. A fanyesésnél tisztában kell lennünk azzal: vajjon magas vagy alacsony törzsű fát akarunk-e nevelni? Mindkét esetben a fő szempont az, hogy a törzs elég erős legyen a korona nevelésére, s hogy a korona szabályos, szellős legyen. Ha magas törzsű fát akarunk nevelni, az alsó galyak mindenesetre eltávolítandók, de addig e felfelé való nyesséssel ne siessünk, míg a törzs annyira meg nem vastagodott, hogy képes a koronát még szélben is egyenesen fent tartani. Legezelszerűbb azonban a gyümölcsfát csak középmagasra nevelni; az ilyen fát könnyebb nyesegetni, tisztogatni, hernyószni, stb. De ezélszerűbb azért, mert az ilyen fa aránylag több és sokkal szebb gyümölcsöt terem, mint a nyurga fa s ter-

(Folytatása köv.)

működését is tovább megtartja. Minél távolabb vezetjük el a fánál a gyökereket által felvett tápnedvet, szétszétjuk azt a terjedelmes koronáján az utolsó ághegyig: annál kevesebb fejlődhetnek ki az egyes rügyek s különösen a termő rügyek s annál tökéletlenebb, satnyább gyümölcsöt köt a fa.

Hirdetések.

Egész selyem, mintázott Foulardokat (mintegy 450 különböző fajban), méterenként **75 krtól 3 frt-65 krig** — valamint fekete, fehér és színes selyemszöveteket **45 krtól 11 frt 65 krig** — sima, kockás csikos, virágos, damaszolt minőségben (mintegy 240-féle diszpozitio és 2000 különböző szín és árnyalatban) szállít postabőr- és vámmentesen a privát megrendelők lakására **Henneberg G.** (cs. kir. udv. szállító) **selyemgyára Zürichben.** Minták postafordulóval küldetnek. Svájcba czimzett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

Tisztelettel értesitem úgy a helyi, mint vidéki t. közönséget, hogy Kézdi-Vásárhelytől id. Tóth István ur házában, a czukrász mellett

NŐI SZABÓ ÜZLETET

nyitottam, a hol is minden e nembeli munkát, u. m. kos-

tümöket, téli és nyári felöltöket, ruhákat stb. elvállalok s azokat a legjutányosabb árban elkészítem.

Pontosság és csinos kiállításról kezeskedem.

Továbbá tudatom, hogy üzletembe fölveszek női tanítványokat s azokat a mai kor igényeinek megfelelőleg mind a varrásban, mind a szabásban ki fogom képezni.

A t. közönség becses megrendelését kérve, maradok

kiváló tisztelettel
JANCSÓ JÓZSEF ÖDÖN,
női szabó.

Egy jó házból való iskolázott fiu

TANULÓNAK

felvétetik **Dávid Antal** rőfös kereskedésében K. Vásárhelyt.

B O D O K I

✱ MATILD-FORRÁS ✱

különösen kötött szénsavban és szénsavas natriumban rendkívül gazdag

kristálytisztá égvényes vasas savanyuvíz.

Elsőrangú aczél-forrás!

A világforgalomban legfelségesebb, legolcsóbb és legegészségesebb — megfelelő szakértelemmel természethűen kezelt — a maga nemében páratlan savanyuvíz.

Legfelségesebb borviz!

A gyomor és az idegrendszer bántalmainál, vérszegénységen alapuló betegségeknél és női bántalmaknál páratlan hatású gyógy-ital!

Egy literes üveg víz ára üvegcsereléssel 4 krajczár

Kapható:

Kézdi-Vásárhelytől **Kupán József** urnál főraktáron, továbbá minden ásványvíz kereskedésben és vendéglőkben.

Tisztelettel **GYÖRGY JÓZSEF** a forrás kezelője.
(Háromszékmegye) **B O D O K** (Háromszékmegye)

34

RÉVAI TESTVÉREK kiadása

Kapható minden könyvkereskedésben.

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadása

mindenki által beszerezhető minden anyagi meg-
erősítés nélkül azáltal, hogy e tekintélyes

könyvtár

3 frtnyi havi részletfizetés

mellett szállítjuk.

JÓKAI MÓR ÖSSZES MŰVEI
megjelenik 100 kötetben,
2000 iven, erős papíron, nyolczadret alakban, diszkötésben

Diszkötésben
250 frt.

Havi részlet
csak **3 frt.**

Összesen 100 kötet fog megjelenni

Kötetenkénti átlag 20 iven. Félévenként 10 kötet jelenik meg és küldetik meg egyszerre.

Gyűjtőknek valamint mindazoknak, kik e kiadás érdekében fáradoznak husz rendelés után egy diszkötésű 250 frt értékű tisztelet-példányt, egyes rendelések után készpénz-jutalékot fizetünk. — Gyűjtőik ingyen adtnak.

Kötésünk által, melyet e díszes gyűjteményhez külön magyar stílus rajz alapján készítettünk, e gyűjtemény a könyvtár díszévé válik.

Jókai Mór összes művei

nemzeti kiadása

100 kötet ára :

fűzve 200, diszköt. 250 frt

Páratlan alkalmat nyújt egy egész könyvtár megvásárlására. Magánosok, iskolák, egyesületek, intézetek

havi 3 frtos részletfizetéssel

alapját vehetik privát, iskolai, intézeti, vagy egyesületi könyvtárunknak. Az egész ország óhaja volt, hogy Jókai összes művei egyöntetű szép kiadásban gazdagoknak és szegényeknek hozzáférhetővé legyen. Mi megadjuk a kedvező feltételek nyújtása által ezen közkívánatot teljesülésének lehetőségét. Jókai közkincsévé lesz az egész nemzetnek a nemzeti kiadás által.

Csekély havi részltek mellett minden könyvkereskedésnél kapható.

RENDELŐ-LAP

**RÉVAI TESTVÉREK *
* KÖNYVKERESKEDÉSÉNEK**

Budapest, Váci-utca 1. szám.

Ezennel megrendelem jelen előrajz alapján

Jókai Mór összes műveinek nemzeti kiadását

100 kötetben 2000 iven, — 100 vászondiszkötésben 250 frtért.
100 fűzött kötésben 200 frtért.

(Fizetendő Budapestben.)

a) Kötélem magamat a rendelés keltől kezdődő egy-
másutáni havi 3 frtos részletfizetéseket a fenti cégnek mind-
addig fizetni, míg a teljes mű ára törlesztve nincs.
b) Kötélem magamat félévenként 10-10 kötetet 25
frtnyi utánvétellel átvenni.

Egyszersmind tudomásul veszem, hogy félévenként 10 kötet,
évenként tehát összesen 20 kötet fog megjelenni és nekem két esor-
portban megküldetnek.

A részletfizetések be nem tartásakor a részletfizetési kedvezmény
megszűnik.

Kelet:

Lakhely:

Név:

Állás:

Kézdi-Vásárhely ifj. Jancsó Mózes könyvmodája.